

Krzysztof Sękuła, *Sympozja Biblistów Polskich (1959–2012) – retrospekcja i bilans*, *Rozprawy i Studia Biblijne* 52, Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2019, ss. 496.

Publikacja ks. dra Krzysztofa Sękuły, *Sympozja Biblistów Polskich (1959–2012) – retrospekcja i bilans* ukazała się w Warszawie we wrześniu 2019 r. w renomowanej serii wydawnictwa Vocatio – *Rozprawy i Studia Biblijne*. Opracowanie bazuje prawie w całości na rozprawie doktorskiej autora pod podobnym tytułem, choć z nieco poszerzonym zakresem czasowym. W pracy doktorskiej zbadano bowiem ogólnopolskie sympozja biblistów z lat 1959–2011. Rozprawa doktorska powstała pod kierownictwem ks. prof. dra hab. Waldemara Chrostowskiego w Katedrze Egzegezy Starego Testamentu, w Instytucie Nauk Biblijnych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w roku 2018.

Książka ks. K. Sękuły posiada przejrzystą strukturę wewnętrzną, zawierającą przedmowę redaktora naczelnego naukowej serii wydawniczej ks. prof. Chrostowskiego, wstęp, dwa rozdziały, zakończenie, wykaz skrótów, bibliografię końcową oraz indeks osobowy.

W przedmowie (s. 9–10) redaktor naczelny, a zarazem promotor rozprawy doktorskiej, wskazuje na motywy poszerzenia treści opracowania o rok 2012. Po pierwsze, w ten sposób omawia się równo 50 Sympozjów Biblistów Polskich. Ponadto, sympozjum w roku 2012 było ostatnim w drugiej kadencji przewodniczącego, powstałego w roku 2003 Stowarzyszenia Biblistów Polskich. Funkcję ten pełnił wówczas właśnie ks. prof. Waldemar Chrostowski.

We wstępie (s. 11–24) znalazło się uzasadnienie wyróżnienia trzech okresów badawczych: 1959–1978; 1979–2002 oraz 2003–2012. Ponadto zawarto w nim syntetyczne omówienie dziejów biblistyki polskiej od przełomu XIX i XX wieku aż do roku 1956. W tekście znaleźć można nazwiska ojców biblistyki polskiej związanych głównie z uniwersytetami Lwowskim, Wileńskim, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim oraz Wydziałem Teologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Zasadnicza treść pracy zawarta jest w dwóch rozdziałach. W rozdziale pierwszym zatytułowanym *Retrospekcja Sympozjów Biblistów Polskich (1959–2012)* (s. 25–207) znajdują się trzy paragrafy odpowiadające wspomnianym powyżej okresom badawczym. W sumie omówiono pięćdziesiąt sympozjów. Każde z sympozjów zostało omówione oddzielnie i stanowi kolejny punkt pierwszego rozdziału pracy.

W oparciu o schemat, wymienionych wcześniej trzech etapów (1959–1978; 1979–2002; 2003–2012) w dziejach organizacji Sympozjów Biblistów Polskich w rozdziale drugim, noszącym tytuł *Bilans Sympozjów Biblistów Polskich*, ks. Sękuła podejmuje próbę dokonania systematyzacji podejmowanej w czasie spotkań

(s. 209–447). Każdy z trzech paragrafów zawiera osiem punktów odpowiadających odpowiednio problematyce: hermeneutycznej; historycznej Starego Testamentu; historycznej Nowego Testamentu; egzegetycznej Nowego Testamentu; teologicznej Starego Testamentu; teologicznej Nowego Testamentu oraz innej, nie zawartej w wyżej wymienionych grupach. Pogrupowanie treści prezentowanych w czasie sympozjów wystąpień jest niewątpliwie walorem opracowania i wymagało wykonania wielkiej pracy. Czytelnik zainteresowany problematyką publikacji łatwo może zapoznać się z główną tematyką podejmowanych dyskusji o charakterze hermeneutycznym, egzegetycznym czy teologicznym.

Zasadniczą część rozważań zamyka krótkie zakończenie (s. 449–450), w którym autor dokonał podsumowania przeprowadzonych badań.

Publikacja zawiera wykaz skrótów (s. 451–452), obszerny wykaz konsultowanej literatury naukowej (s. 453–481) oraz indeks osobowy (s. 483–496).

Próba usystematyzowania wiedzy na temat ważnego aspektu funkcjonowania biblistyki polskiej, jaki bez wątpienia stanowią doroczne Sympozja Biblistów Polskich, jest bardzo cenna. Należy podkreślić, że jest to nie tylko systematyzacja historyczna, ale także fachowa, przekrojowa, nawiązująca do metodologicznych podstaw nauk biblijnych. Została wykonana wielka praca porządkująca. Zostały przedstawione skróty wystąpień i okoliczności dyskusji naukowej podejmowanej w czasie sympozjów. Jednocześnie dokonano systematyzacji merytorycznej wygłoszonych referatów i powiązanych z sympozjami publikacji naukowych.

Pierwsze, tak kompletne opracowanie przebiegu, podejmowanej tematyki badań i dyskusji naukowej wszystkich sympozjów Biblistów Polskich od roku 1959 aż do roku 2012 posiada wielkie znaczenie w kontekście całościowego spojrzenia na rozwój środowiska naukowego biblistów w Polsce. Podkreśla to w przedmowie ks. prof. Waldemar Chrostowski, kiedy pisze: „Wzgląd na dorobek poprzedników z jednej strony zachęca do pokory, bo uczestniczymy w budowie gmachu, którego fundamenty położyli inni, a z drugiej mobilizuje do wytrwałego powiększania i pogłębiania wiedzy oraz dzielenia się nią z pożytkiem dla Kościoła, wiary chrześcijańskiej i kultury narodowej” (s. 10).

Na uwagę zasługuje fakt, że autor książki w sposób trafny łączy okoliczności rozwoju biblistyki polskiej z szerokim kontekstem funkcjonowania Kościoła Powszechnego jak i z rozwojem biblistyki w perspektywie międzynarodowej. Sympozja Biblistów Polskich wielokrotnie stanowiły czas zapoznawania się i dyskusji nad nowościami z zakresu biblistyki prezentowanymi przez badaczy zagranicznych. Wartość samą w sobie stanowił udział zaproszonych gości zagranicznych w spotkaniach biblistów polskich.

Na uznanie zasługuje również wykazanie związku historii omawianych sympozjów ze szczególnymi wydarzeniami w życiu Kościoła w Polsce. Autor zalicza do nich pontyfikat św. Jana Pawła II oraz moment powołania do istnienia Stowarzyszenia Biblistów Polskich w roku 2003. W pewien sposób zarówno pontyfikat św. Jana Pawła II i jego osobiste, inspirujące innych podejście do Biblii, jak i utworzenie Stowarzyszenia Biblistów Polskich są ze sobą powiązane. Stowarzyszenie Biblistów Polskich wyrasta z pontyfikatu św. Jana Pawła II. Ponadto, utworzenie Stowarzy-

---

szenia stało się wyjątkowym wydarzeniem, które jeszcze bardziej zintegrowało bibliotekarzy polskich. Niewątpliwie wielką, jednoczącą i twórczą pracę wykonał w tym względzie ks. prof. Waldemar Chrostowski.

Fakt, że publikacja ks. dra Sękuły ukazała się w jednej z najbardziej renomowanych w Polsce serii naukowych dotyczących studiów biblijnych nie stanowi przypadku. Jest to solidne i wartościowe studium na temat ważnego aspektu rozwoju bibliotekarstwa polskiego widzianego w momencie spotkania, debaty i dialogu.

Ks. dr hab. M. Karczewski prof. UWM
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

